

ภาคผนวก ก.
มหาปฐิสลักษณะ ๓๒ ประการ

ในพระไตรปิฎก ทีฆนิกาย ปาฎิกวรรค ลักขณสูตร พระพุทธเจ้าทรงแสดงลักษณะของมหาบุรุษไว้ ๓๒ ประการดังนี้^๑

๑. มีพระบาททั้งสองเรียบเสมอกัน
๒. พื้นใต้ฝ่าพระบาทมีลายกรงจักร
๓. มีสันพระบาทยาวสมส่วนพอดี
๔. มีนิ้วมือและนิ้วเท้ายาวเรียงงามเหมือนลำเทียน
๕. ฝ่าพระหัตถ์และฝ่าพระบาทอ่อนนุ่มเหมือนปุยสำลี
๖. ฝ่าพระหัตถ์และฝ่าพระบาทมีลายดุจตาข่าย
๗. มีพระบาทเหมือนสังข์คว่ำ
๘. พระขมี้เรียงงามดุจแข้งเนื้อทราย
๙. เมื่อยืนตรง พระหัตถ์ทั้งสองอุบจับพระชานุได้
๑๐. มีพระคุษะเร้นอยู่ในฝัก
๑๑. มีพระฉวีวรรณดุจทองคำเปล่งปลั่งผ่องใสอยู่เป็นนิตย์
๑๒. มีพระฉวีละเอียด ผุ่นไม่เกาะร่างกาย
๑๓. มีพระโลมาชาติเส้นหนึ่งๆ เกิดในขุมละเส้น
๑๔. มีพระโลมาชาติมีปลายซ้อนขึ้นข้างบน มีสีเขียวเหมือนสีดอกอัญชัน ขดเป็นกุนฑล

ทักษิณาวัว

๑๕. มีพระวรกายตั้งตรงดุจท้าวมหาพรหม
๑๖. มีพระมังสะอุมเต็มในที่ ๗ แห่ง คือ หลังพระหัตถ์ทั้งสอง หลังพระบาททั้งสอง พระอังสาหรือที่บ่าทั้งสอง และที่ลำพระศอกหรือที่ลำคอมีระหว่างพระอังสาเต็ม
๑๗. มีพระสรีรกายบริบูรณ์ดุจกายท่อนหน้าของพญาราชสีห์ ไม่มีที่บกพร่อง
๑๘. พระปฤษฎางค์ราบเต็มเสมอกัน
๑๙. ส่วนพระกายเป็นปริมณฑล ดุลปริมณฑลของตันไทร
๒๐. มีลำพระศอกกลมงามเสมอตลอด
๒๑. มีพระหนุดุจคางของราชสีห์

^๑ ที.ปา. (ไทย) ๑๑/๒๐๐-๒๔๑/๑๕๕-๑๕๗.

- ๒๔. มีพระทนต์เรียบเสมอกัน
- ๒๕. พระทนต์เรียบสนิทมิได้ห่าง
- ๒๖. เขี้ยวพระทนต์ทั้ง ๔ ขาวงามบริสุทธ์ มีรัศมีสว่างกว่าดาวประกายพริ้วเหมือนมุก
- ๒๗. มีพระชีวหาใหญ่และยาว
- ๒๘. มีพระสุรเสียงดุษฎีท้าวมหาพรหม
- ๒๙. มีพระเนตรดำสนิทเหมือนสีนิล
- ๓๐. มีดวงพระเนตรแจ่มใสดุจตาลูกโคที่เพิ่งคลอด
- ๓๑. มีพระเศียรงามบริบูรณ์ดุจประดับด้วยกรอบพระพักตร์